

31. marts 2011

Høringssvar til uddannelsesreformen

Herved fremsendes Studenterrådet ved Roskilde Universitets høringssvar af 16. marts 2011 vedr. udkast til bachelorstudieordningerne for RUCs uddannelsesstruktur. Vi ser overordnet meget positivt på mulighederne i de foreslåede studieordninger for bacheloruddannelserne indenfor Humaniora, Samfundsvidenskab, Naturvidenskab og Humanistisk/Teknologisk Videnskab, men har dog nogle kommentarer som kommer nedenfor.

Den nuværende studiestruktur opleves af mange studerende som et reelt studieskift fra 2. år til 3. år og et fragmenteret studieliv ved skift fra det ene fag til det andet (på 5. og 6. semester). Dette anser vi som en af de vigtigste problemer en ny studiestruktur skal afhjælpe. Vi mener at dette især kan hjælpes på vej af en studiestruktur der indbyder til aktivt at følge et treårigt bachelorforløb, hvor studiemiljø og sammenhæng er indtænkt hele vejen igennem, men hvor der alligevel er mulighed for et individuelt tilrettelagt forløb for studerende der ønsker det. Vi anser det således som væsentligt at studerende på de nye studieordninger bliver præsenteret for en klar bachelorstruktur, som det er muligt at præge alt efter faglige interesser og ønske om dybde eller bredde.

Uddannelsesreformen overordnet

Vi anser det som en stor styrke ved RUCs bacheloruddannelser at de giver plads til at studerende som fra starten ved hvad de vil, læser side om side med studerende der har brug for at kvalificere deres valg gennem en afsøgning af forskellige muligheder i løbet af studiets første to år. Og at studerende der ønsker stor faglig dybde og specialisering, kan følges med studerende der foretrækker større bredde og generelle kompetencer. Denne mangfoldighed og de forskellige syn på studiet og fagligheden der følger med, giver alle studerende et større perspektiv på os selv og vores studier. Vi ser det derfor som en stor styrke ved uddannelsesreformen generelt, at den giver mulighed for at bibeholde dette unikke karakteristikum ved RUCs bacheloruddannelser, samtidig med at den potentielt adresserer de problemer med fragmenteret studiemiljø og usammenhængende forløb der er i den nuværende struktur.

For at bibeholde disse kvaliteter i uddannelserne er det centralt at det er muligt for den enkelte studerende at stifte bekendtskab med forskellige fagretninger inden et endeligt valg af fagretning foretages. Dette sikres bedst ved at kombinere en stor andel af valgfrihed med fælles studieelementer der kvalificerer til så mange fagretninger som muligt, og samtidig eksponerer os til medstuderende der overvejer eller har valgt andre fagretninger. Stor valgfrihed er også den bedste vej til at rumme både bredden og dybden inden for samme struktur, og til at sikre at studerende der gerne vil læse utraditionelle fagkombinationer, eller på anden måde vil skabe sine egne unikke kompetencer, kan gøre det.

Tiltrækning og fastholdelse af studerende med så forskellige uddannelsesmæssige interesser kræver at RUC arbejder på at brande sig på netop dette både eksternt men ikke mindst internt. Det er vigtigt at der hele vejen igennem bacheloruddannelsen er sammenhæng i uddannelsen. Dette betyder at uddannelsen skal tænkes i en helhed og at alle fagmiljøer skal arbejde for at udbuddet af kursustilbud bliver tilpasset de nye bacheloruddannelser.

Vejledning

For at sikre at valgfriheden ikke bliver uoverskuelig og en hæmsko for studerende der ikke ønsker at sætte sig ind i alle detaljer ved RUCs uddannelsesstruktur, er det vigtigt at den ledsages af en grundig og kvalificeret vejledning og veldefinerede forudsætninger for de enkelte fagretninger. En måde at understøtte denne vejledning er ved oprettelsen af en elektronisk kursusdatabase med mulighed for at vælge forskellige kurser og se hvad det vil have af indflydelse på ens studieforløb.

Vi ser endvidere gerne at vejledningen kombineres med på forhånd tilrettelagte forløb inden for populære fagkombinationer. Det vil tillade studerende der ikke ønsker at opfinde sin egen mening med studierne at tilvælge disse forløb, mens studerende der gerne vil kombinere utraditionelt kan gøre det.

Studiemiljø

En af de altafgørende faktorer for fastholdelse og rekruttering af studerende er et velfungerende studiemiljø - fagligt såvel som socialt. Der er i dag et uudnyttet potentiale for dannelsen af netværk på tværs af årgange. Et godt studiemiljø, understøttet af de rigtige fysiske rammer i form af en tre-årig husstruktur, vil muliggøre disse faglige og sociale netværk. Det vil desuden være oplagt at understøtte dem ved at oprette mentorordninger eller gøre brug af studenterinstruktører eller -supervisorer i både kursus- og projektregi.

Fælleskurser

En afgørende betingelse for at uddannelsesreformen lever op til sit potentiale om at bibeholde styrken ved RUCs bacheloruddannelser og sikre et velfungerende studiemiljø, er at der sikres en høj grad af valgfrihed og en høj grad af fællesskab inden for hver bacheloruddannelse. Det betyder at hvis der gøres brug af muligheden for at pålægge studerende at følge bestemte fagspecifikke kurser som en del af fælleskurserne (fællesreglernes § 27 stk 5), vil uddannelsesreformens kvaliteter forringes væsentligt, samtidig med at de mange studerende der læser på tværs af hovedområder vil blive tvunget til at søge dispensation for reglerne for at kunne følge kurserne knyttet til et fag på det andet hovedområde.

Fælleskurserne spiller en helt central rolle i at skabe sammenhæng i hele bacheloruddannelsen, da de skaber et fælles studiemiljø gennem alle tre år, ligesom det vi i dag kender fra basis. Samtidig vil fælleskurserne være med til at gøre overgangen til fagmiljøerne nemmere for mange studerende.

Fælleskurserne indeholder potentiale for at nytænke tværfaglig tilgang fx via metode og videnskabsteori på tværs af bachelorretninger og/eller kandidatfag. Herigennem ser vi en mulighed for at tværfagligheden styrkes i kurserne, ved fx at essays og casearbejde kan blive tværfagligt arbejde - så tværfagligheden ikke kun ligger i projekterne. Det er desuden oplagt at udnytte fælleskurserne til at tilbyde projektunderstøttende kurser. Vi ser herved et stort potentiale for at understøtte refleksionen over studievalg og faglighed og herved sikre at færre studerende vælger forkert med studietidsforlængende

studieskift til følge. Fælleskurserne kan endvidere åbne mulighed for at give faglige kompetencer på tværs af faggrænser. Dette vil både medføre at studerende der alligevel skifter fag er bedre rustede i deres videre forløb, og at fagene kan blive eksponeret på alternative måder for studerende der ellers ikke ville vælge dem.

Vi anser det som grundlæggende nødvendigt at alle fag nytænker deres kursusudbud under hensyntagen til at fælleskurser skal være en central del af RUCs bacheloruddannelser, således at fælleskurserne reelt indtænkes i kursusviften, og så mange fag som muligt samarbejder om at kursusudbyde. Dette vil desuden gøre det muligt at inddrage den nyeste forskning og/eller den nyeste udvikling i samfundet. I arbejdet med udviklingen af især fælleskurser vil vi opfordre til at fagene også inddrager nye forskere og ph.d.- studerende.

Det er oplagt at alle fælleskurser placeres den samme ugedag (fx fredag) jf. logistikgruppens indstilling, således at det er muligt at holde fælles faglige- og/eller sociale arrangementer for de studerende på tværs af årgange og bachelorretninger efterfølgende, og således at studerende mødes på tværs af kurser og årgange i pauserne og over frokosten. Dette indebærer en ressourcemæssig udfordring som det er vigtigt at prioritere for at understøtte et velfungerende studiemiljø.

Valgkurser

Stor valgfrihed er som nævnt tidligere en forudsætning for at RUC-studerende kan komme ud med en helt unik uddannelse, hvad enten man lægger mest vægt på dybde eller bredde. I uddannelsesreformen er valgkurserne måden hvorpå denne valgfrihed sikres, hvilket gør valgkurserne ganske centrale for reformen. Valgkurserne er vigtige både for de faglige miljøer og for de studerende. For fagene ser vi valgkurserne som muligheden for at tilbyde flere kurser til de studerende der ønsker større specialisering (i stedet for at pålægge studerende at tage kurserne som en del af fælleskurserne), og for de studerende der ikke ønsker specialiseringen, er de en mulighed for at afsøge forskellige fagområder og/eller skabe en unik faglig profil. Derfor er det også nødvendigt at gentænke valgkurserne indholdsmæssigt, så de ikke bliver en direkte videreførelse af specialkurserne vi kender i dag, men kan opfylde begge disse behov.

Tværfaglig og problemorienteret uddannelse

RUC er i det danske universitetslandskab kendt for at være det tværfaglige og problemorienterede universitet. Det er vigtigt at RUC forbliver i denne position. Vi mener at den vertikale model, hvor man læser sine fag parallelt, skal benyttes så vidt muligt, da den giver de bedste forudsætninger for at forholde sig til sine fag i sammenhæng og herigennem sammentænke de to fagligheder og opnå en stærkere tværfaglig uddannelse.

Integreret bachelorprojekt

Der bør arbejdes på en model der gør det muligt at udnytte muligheden for at skrive integreret bachelorprojekt i så høj grad som muligt for de studerende der ønsker det. Det er helt oplagt at studerende ved RUCs bacheloruddannelser anno 2012 officielt kan sætte deres fagligheder i spil i samme projekt – og blive fagligt udfordret heri. Derudover er der en idé i at en bachelor fra RUC kan dokumentere at have skrevet et fagintegreret bachelorprojekt. Det bør prioriteres at finde en løsning på ressourceproblematikken omkring dobbelt censur og vejledning, og vi står gerne til rådighed ved udtænkningen af alternative censur-/vejledningsprocedurer.

Udveksling

Det er vigtigt at vi har mulighed for at tage på udveksling; dette skal der selvfølgelig også tage forbehold for i de nye studieordninger. Da der på de forskellige bacheloruddannelser er forskellig progression vil vi også indstille til at udvekslingen tager hensyn til dette.

Grundkurser og grundforløb

I begrebet 'basis' ligger der nogle stærke RUC'ske værdier om at alle studerende har en fælles basis (og dermed et fælles forudsætningsgrundlag) at foretage deres videre studier ud fra. Dette er et vigtigt signal, som vi mener bør opretholdes efter reformen. Dog mener vi ikke at begrebet 'basis' bør videreføres, da en stor pointe med reformen netop er at gå væk fra at tænke basis som en adskilt del fra resten af bacheloruddannelsen, og vi er af den overbevisning at en bibeholdelse af basis-begrebet vil hindre denne nye tanke.

Begrebet 'fælles', som har været brugt gennem arbejdet med reformen, mener vi ikke indeholder de samme ting som basis-begrebet. I stedet vil vi foreslå at benytte begreberne "grundkurser" og "grundforløb", således at de kurser der udbydes af bachelorstudienævnet på hovedområdet benævnes (fx humanistiske) grundkurser, og det samlede forløb (dvs. fællesbetegnelsen for kurser og projekter) benævnes (fx humanistisk) grundforløb (forkortet hhv. (H)GK og (H)GF). Dette begreb mener vi indeholder de samme positive værdier som basis-begrebet, men uden at hænge fast i den gamle tanke om en adskilt basisuddannelse. 'Grund'-begrebet bør benyttes i studieordninger og andet regelværk, såvel som i markedsføring og daglig omtale.

Tilfredsstillende deltagelse i undervisningen

Vi mener som udgangspunkt ikke at undervisningsaktiviteter skal bedømmes ved "tilfredsstillende tilstedeværelse" (fællesreglernes §43), med mindre der er en helt særlig grund til det. Vi mener at der bør

fastsættes overordnede kriterier for i hvilke tilfælde det er acceptabelt at bedømme undervisningsaktiviteter ved tilfredsstillende tilstedeværelse, samt nogle retningslinjer for hvad der opfattes som tilfredsstillende når kriteriet benyttes. Sidstnævnte er nødvendigt for at sikre de studerendes retssikkerhed når de skal vurderes efter noget så subjektivt som "tilfredsstillende tilstedeværelse".

Afslutning

Overordnet og i udgangspunktet forholder vi os positivt til udkastet til bachelorstudieordninger. Vi ser et stort potentiale i uddannelsesreformens kvaliteter og implementeringen, og vi kvitterer for at mange års arbejde efterhånden begynder at se mere og mere fuldbragt ud.

Dog findes der ingen roser uden torne. Det har været vores udgangspunkt fra start i uddannelsesreformprocessen, at en gevinst ved reformen er muligheden for at skabe sammenhængende uddannelser med godt studiemiljø. Vi ser en risiko for at studerende på de nye studieordninger simpelthen afholder sig fra at studere på tværs af hovedområderne, fordi det forekommer uoverskueligt. Tværfaglighed og det problemorienterede projektarbejde er en grundlæggende værdi på RUC, som vi som studerende ikke er indstillede på at give køb på. Vi ser det som en forudsætning for at opnå dette at der afstås fra brugen af muligheden for at pålægge studerende at følge ekstra fagkurser som en del af fælleskurserne (§ 27 stk 5).